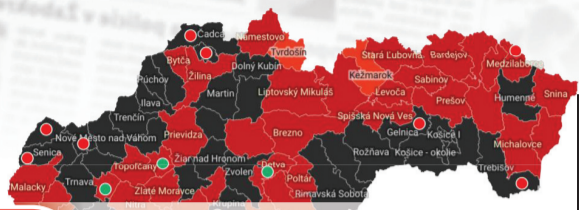

T

Noviny s osemdesiatročnou tradíciou

Tempo

3 Sme v bordovej farbe, čo to znamená?

7

12 Známi Beňuškovci z Veľkých Bielic

12

Drábek v drese HK Nitra zaznamenal debut ako hrom!

● CENA 0,60 €

www.novinytempo.sk

● 15. marec 2021 / ročník LXXXII

● číslo 10

NÁDVORIE ŠKOLY ZMENÍ VZHĽAD

V minulom týždni odštartovali stavebné práce na obnove školského nádvoria Základnej školy Radovana Kaufmana na Nádražnej ulici. Podľa slov primátora Jozefa Božika je cieľom projektu nahradenie asphaltovej plochy, ktorá z pohľadu bezpečnosti nevyhovovala, novou zámkovou dlažbou. „Súčasťou prác je aj vydláždenie vjazdu a prístupového chodníka. Celkové náklady na realizáciu obnovy nádvoria predstavujú výšku 23 506 eur. Predpokladaný termín ukončenia a odovzdania stavby je 28. mája tohto roku,“ uviedol primátor.

(kj), foto: mm

**VY OBJEDNÁTE
MY DOVEZIEME AŽ K VÁM**

**ekodiel®
tvár betónu**

100%
Slovenský produkt

Zákaznícka linka
0908 24 97 97

Zákaznícka linka
0902 62 34 74

Zákaznícka linka
0902 62 34 84

beton@ekodiel.sk

info@ekodiel.sk

odbyt@ekodiel.sk

(210097)

Dočasné zmeny na poštách

Pandemická situácia ovplyvňuje aj otváracie hodiny na poštách. Dočasné zmeny, ktoré boli zavedené 3. marca, sa môžu týkať aj pošty vo vašej blízkosti. Napríklad tá v centre Partizánskeho na Februárovej ulici sa v týchto dňoch otvára neskôr ako štandardne. Pošta v Simonovaniach je zase od pondelka 15. marca dočasne zatvorená. Preto je lepšie overiť si situáciu na vašej pošte na stránke otvaraciehodiny.posta.sk.

Mestský komunitný fond

Spolu pre Partizánske

SK90 0200 0000 0038 5537 5653

Pomôžte tým, ktorí to najviac potrebujú.
Viac na www.partizanske.sk

**AKO
nám bude**

Zásoby studeného vzduchu na severe sú stále dosť výrazné a aj tento týždeň bude u nás prevládať severovýchodné prúdenie práve odtiaľ. Teplá jarná pohoda sa tak opäť odkladá. Zrážok bude málo a ak sa vyskytnú, tak len ojedinele a slabej intenzity.

5/10°C

-1/-6°C

Moderná a komfortná: Partizánske na novú autobusovú stanicu čakalo dlhé roky

Viac ako štvrt milióna eur zainvestoval autobusový dopravca na vybudovanie novej, modernej a hlavne komfortnej budovy, ktorá už šesť rokov slúži nielen zamestnancom, ale najmä verejnosti. Partizánske ju naozaj potrebovalo.

Pôvodné autobusové nástupištia v Partizánskom vznikli pred domom Mladých žien, teda pri dnešnej budove Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na Námestí SNP. V 50. rokoch boli premiestnené pred areál vtedajšieho n.p. Závody 29. augusta, čo malo súvis s tým, že mnohí zamestnanci prichádzali do práce autobusom a bolo pre nich jednoduchšie vystúpiť priamo pred areálom podniku, než sa presúvať do fabriky z námestia. Tieto nástupištia sa nachádzali na mieste dnešného záchytného parkoviska, je tu vidno ešte pozostatky v podobe železobetónových panelov. **Koncom 60. rokov padla požiadavka na vybudovanie novej stanice, ktorá by mala kryté nástupištia. S realizáciou výstavby novej autobusovej stanice sa začalo v roku 1972 a spolu s krytými nástupišťami pribudla i staničná budova.**

Začala sa písať nová éra

Budova neskôr zmenila majiteľa i vzhľad, väčšiu časť začali zberať obchody a rôzne prevádzky. SAD Prievidza v nej fungovala len v malých priestoroch, ktoré slúžili ako kontaktné miesto pre ľudí. Partizánske preto novú autobusovú stanicu potrebovalo. To potvrdil pri rokovaniach v roku 2013 aj generálny riaditeľ SAD Prievidza Michal Danko: „Naším zámerom je zvýšiť kvalitu

Prvé nástupištia vybudovali v centre mesta

Pôvodná autobusová stanica vznikla v 70. rokoch minulého storočia

stavebné povolenie, pričom sa začalo s odstraňovaním pôvodnej stavby, teda prvých nástupišť, a so zavedením elektrickej energie. V lete sa dokončili obe podlažia v rámci hrubej stavby a od-

290-tisíc eur. „Mesto vytvorilo podmienky pre spoločnosť tým, že jej prenajalo pozemok pod budovou na 30 rokov s opciou na ďalších 30 rokov,“ vysvetlil primátor Jozef Božik.

Pásku prestrihli o pár mesiacov

Slávnostného otvorenia, ktoré sa konalo v závere januára 2015, sa okrem vedenia spoločnosti SAD Prievidza a mesta, zúčastnili aj poslanci TSK Richard Takáč či Iveta Randziaková. „Budova bude slúžiť nielen cestujúcej verejnosti, ale aj pre naše administratívne účely a účely našich vodičov, ktorí tu majú nocovne a sociálne zázemie. Považujeme to za jeden z krokov, aby sme mali služby na úrovni, a aby zákazníci boli spokojní nielen v autobuse, ale aj mimo neho,“ uviedol vtedy generálny riaditeľ SAD Prievidza Michal Danko. Komfort pre cestujúcich označil za jedno z hlavných pozitív aj primátor. „Nová stanica, ktorá je výsledkom našich dlhodobých rokovaní so SAD, znamená kvalitatívny posun pre všetkých, ktorí využívajú autobusovú prepravu. Zároveň je to stavba, ktorá popri štátnej ceste I/64 dotvára krajsiu architektúru mesta. Pridanou hodnotou je aj to, že Partizánske nemuselo vynaložiť ani jedno euro,“ povedal pri príležitosti slávnostného otvorenia primátor. Už v tom období začala samospráva rokovať o možnosti ďalšej rekonštrukcie príslušných nástupišť. K modernizácii došlo až v roku 2019, kedy sa spustila prvá etapa a začali sa očakávané práce na kovej streche a stĺpoch.

Katarína Jankeje, (ms)
Foto: archív redakcie

Modernú budovu dokončili na prelome rokov 2014 a 2015

poskytovaných služieb pre cestujúcu verejnosť a priblížiť sa jej aj v smere pohodlnejšieho riešenia jej problémov. Vybudovaním novej stanice chceme, aby bol priestor z hygienickej oblasti na vyššej úrovni, ako je doteraz. Zároveň chceme, aby bola zabezpečená informatizácia pre cestujúcich, ale aj možnosť vybavovania reklamácií či priameho prvého kontaktu.“ V máji 2014 dostala súkromná spoločnosť právoplatné

štartovali práce na vnútorných priestoroch. Ešte v decembri sa podarilo novú budovu skolaudovať. Na prízemí vznikli priestory pre cestujúcich s informačnou kanceláriou a hygienickými zariadeniami, prvé poschodie začalo slúžiť administratívnym pracovníkom, dispečerom a vodičom. **Finančné náklady boli kompletne v rukách dopravcu bez účasti samosprávy, prievádzská spoločnosť zainvestovala viac ako**

OBEC KRÁSNO

vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž na dom č. 15 aj s pozemkom.

Viac informácií na www.obeckrasno.sk

(210120)

Plánujú zakúpiť kyslíkové prístroje

Každá pomoc počas pandémie ochorenia COVID-19 je vítaná. Aktuálna situácia viedla aj samosprávu v Partizánskom k viacerým aktivitám, či už išlo o zbierku na zaobstaranie pľúcnych ventilátorov alebo prístrojov na podporu dýchania do nemocnice.

Mesto má teraz v pláne zakúpiť kyslíkové koncentrátory. „Ochorenie má viacero symptómov. Jedným z nich je aj nízka saturácia kyslíka. Zažil som tento stav sám na sebe. Nie každý s ochorením COVID-19 a nižšou saturáciou však končí v nemocnici,“ vysvetlil primátor Jozef Božik. V rámci terapie sa odporúča používať kyslíkový koncentrátor, pričom dva takéto prístroje sa nachádzajú aj v Domove n.o., a v Zariadení opatrovateľskej služby. „Pri komunikácii s riaditeľkou Domova Petrou Zubatou som jej povedal, že jej pomôžem s nákupom ďalšieho, čo privítala a dva chcem zabezpečiť spolu s kolegami pre mesto,“ prezradil primátor na svojej facebookovej stránke s tým, že tieto prístroje by bolo možné požičať občanom, ktorí by ich potrebovali na odporúčanie lekára. Tento zámer by sa mal uskutočniť podľa slov primátora v priebehu tohto mesiaca. (sč)

Rozdajú ďalších 15-tisíc respirátorov

Seniori získajú ďalšie respirátory od samosprávy. Pôjde o druhú akciu s názvom Mesto pomáha, ktorú inicioval primátor Jozef Božik spoločne s poslancami.

„Vzhľadom na zavedenie povinnosti používať respirátory FFP2 v interiéroch chceme pomôcť ešte raz. Pri prvej akcii sme totiž ušetrili z pôvodne určených 9 400 eur na zakúpenie 15 000 kusov respirátorov sumu 2 200 eur. Vzhľadom na vývoj cien a možnosť opäť pomôcť som prišiel s návrhom, aby sme sa ešte raz poskladali a ukázali spoločne, že vieme prispieť vlastnými peniazmi,“ uviedol primátor. **Poslanci sa teraz vzdajú 130 eur, viceprimátor Vladimír Karásek a hlavný kontrolór Dušan Beduš po 300 eur, primátor prispieje čiastkou 600 eur. Za to bude možné spolu s ušetrenými finančnými prostriedkami opäť zaobstarať 15 000 respirátorov.** „Znovu chceme rozdať dva kusy pre každého občana mesta vo veku 60 a viac rokov a všetkých ZŤP občanov mladších ako 60 rokov. Ide o viac ako 7-tisíc ľudí. Rovnako ich budeme baliť do obálok a takisto ich budeme rozdávať do schránok prostredníctvom poslancov a členov výborov mestských častí,“ vysvetlil primátor. Občania mesta s dokladom ZŤP, ktorí sú mladší ako 60 rokov, si budú musieť prevziať respirátory osobne vo vestibule mestského úradu. Rozdávanie ochranných pomôcok by samospráva chcela zrealizovať ešte počas marca. „Začíname verejným obstarávaním. Ďakujem kolegovi poslancovi, môjmu zástupcovi i hlavnému kontrolórovi, že prijali a podporili túto aktivitu,“ dodal Jozef Božik.

(kj), foto: FB Chceme zmenu v PE

Zaočkovali viac ako 5 600 ľudí, chorým podávajú aj IVERMEKTÍN

Vakcinácia v partizánskej nemocnici stále pokračuje. Doteraz sa im podarilo zaočkovať tisíce ľudí.

Ako nás informovala Jana Fedáková, komunikačná špecialistka siete nemocníc Svet zdravia, v Partizánskom dosiaľ aplikovali takmer 5 400 dávok vakcíny od Pfizer - BioNtech. V nemocnici vo februári začali aj s podávaním vakcín AstraZeneca, ktoré boli určené pre učiteľov do 55 rokov. Doteraz sa týmto ty-

pom zaočkovalo 257 ľudí. Preočkovanie, podobne ako u značky Pfizer, bolo najskôr naplánované po 28 dňoch, minulý týždeň však rezort zdravotníctva informoval, že čakacia doba sa predĺži. „Pre nové poznatky odborníkov a vedcov na medzinárodnej úrovni sa termín druhého očkovania posúva na desať týždňov od prvej dávky vakcíny. Zvýši to jej účinnosť,“ uviedla hovorkyňa ministerstva zdravotníctva Zuzana Eliášová. Vyťaženosť partizánskej nemocnice je stále veľká, na COVID lôžkach bolo vo štvrtok 12. marca hospitalizovaných 41 pacientov, z toho štyria potrebovali podporu umelej pľúcnej ventilácie. Kapacita je 51 takýchto lôžok.

Pri COVID-e používajú viac liekov

Ivermektín v partizánskej nemocnici podávajú pacientom na COVID oddelení, ale aj v intenzívnej starostlivosti, a to buď samostatne alebo v kombinácii s inými liekmi. „Doteraz existuje viac dávkovacích schém na jeho použitie. Ide o liek, ktorý má hlavne liečebný priestor v prednemocničnej fáze ochorenia. Takisto môžeme konštatovať, že jeho efekt je badaateľný hlavne u ľahších foriem postihnúťia 'covidových pľúc'. Treba si uvedomiť, že ide

o akúsi núdzovú liečbu s rizikom orgánového postihnutia. S preventívnym použitím skúsenosti nemáme,“ povedal riaditeľ nemocnice Gabriel Krbúšik. Ako pokračoval, v nemocnici majú bohatú prax s podávaním lieku remdesivir na COVID oddelení po odsúhlasení krajským infektológom. „Treba ho podávať v skoršej fáze ochorenia pred tvorbou protilátok IgG. Podmienkou je dobrý funkčný stav obličiek a pečene. Výsledky sú rozporuplné, ale istý vplyv na priaznivejší priebeh ochorenia sme zaznamenali,“ dodal riaditeľ, ktorý je zároveň aj primárom oddelenia anestéziológie a intenzívnej medicíny.

Katarína Jankeje

Núdzová nákupná linka pre ľudí v karanténe

Od pondelka minulého týždňa sa zrušila výnimka, ktorá povoľovala pozitívne testovaným na COVID-19 navštevovať obchody. Tí až dovtedy mohli ísť v súrnych prípadoch na nákup, ak použili respirátor FFP2.

Na zaobstaranie si potravín či drogerie už nie je možné opustiť domácu izoláciu. Pomôcť osobám v karanténe sa snaží aj Partizánske, ktoré v tejto súvislosti zaviedlo od stredy 10. marca takzvanú núdzovú nákupnú linku. Dostupná je pre tých obyvateľov mesta, ktorí nemajú k dispozícii blízkych či akékoľvek iné osoby, ktoré by im pomohli so zabezpečením nevyhnutných životných potrieb. Služba, ktorú zriadil a spustil do prevádzky Mestský úrad v Partizánskom, funguje v pracovných dňoch od 7.30 do 10.00 h. Záujemcovia môžu v tomto čase kontaktovať radnicu na tel. číslach 0915 997 187 alebo 038/53 63 028, kde nahlásia kontaktné údaje a tiež informáciu o tom, kedy a kde im bolo potvrdené ochorenie COVID-19. Nákup potravín vykonáva zamestnanec mestského úradu, ktorý sa preukáže potvrdením o vykonaní práce pre mesto Partizánske. Radnica zároveň upozorňuje, že výber konkrétnych značiek výrobkov v obchodnej prevádzke je na uvážení tých, ktorí nákup zabezpečujú. Platba je nutná vopred, nie je možné platiť kartou, ale len v hotovosti. Pri kontakte so zamestnancom MsÚ je dôležité dodržiavať všetky hygienické opatrenia. (sč)

V Bánovciach sa škôlky a školy NEOTVORILI

Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) v Trenčíne neruší vyhlášku o zákaze prevádzky škôl z 8. marca. Okres Bánovce nad Bebravou sa aj naďalej nachádza v štvrtom stupni varovania COVID automatu, teda je zaradený medzi čierne okresy a situácia so šírením ochorenia je ešte stále vážna.

Ako informovala riaditeľka Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín Ľudmila Bučková, zákaz prevádzky škôl a školských zariadení pre všetkých zriaďovateľov platí aj v týždni od pondelka 15. marca. Ako sa uvádza vo vyhláske RÚVZ Trenčín, v okrese Bánovce nad Bebravou nie je povolená prezenčná výučba v materských školách, základných školách, špeciálnych základných školách, stredných školách, zariadeniach starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, základných umeleckých školách a ďalších výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Výnimkou sú tie, ktoré poskytujú starostlivosť o deti zdravotníckych pracovníkov, zamestnancov zariadení sociálnej starostlivosti či zamestnancov spadajúcich pod systém základných záchraných a bezpečnostných zložiek. Samospráva prosí rodičov detí, ktoré ešte v tomto čase nemôžu ísť do škôlok a škôl, o trpezlivosť a taktiež o zodpovedné dodržiavanie nastavených pravidiel, aby sa čím skôr mohol život vrátiť aspoň čiastočne do normálu.

Zdroj: banovce.sk

Sme v bordovej farbe, čo to znamená?

Medzi okresy, ktoré sú od 15. marca podľa COVID automatu zaradené medzi bordové, sa konečne dostal aj okres Partizánske.

Opatrenia sa v porovnaní s čiernou farbou výrazne nezmenili, školy sú otvorené iba na základe odporúčania Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Prievidza, zároveň je na cestu do práce potrebný negatívny test nie starší ako sedem dní. S negatívnym testom je povolené cestovať do prírody aj v inom okrese. Obyvatelia môžu na antigénové testovanie využiť päť stálych odberových miest, objednanie je možné na portáli korona.gov.sk, takto registrovaní občania sú vybavovaní prednostne. Dospelých otestujú všade, s deťmi to také jednoduché nie, aj v Partizánskom sú niektoré miesta, kde im vzorky nezoberú. „Rozhodnutie na odber vzorky dieťaťa je na danom prevádzkovateľovi, respektíve zdravotníckom pracovníkovi mobilného od-

Stále mobilné odberové miesta v Partizánskom:

Miesto MOM	Adresa	Deň prevádzky	Prevádzkové hodiny	PCR testy
MOM Nemocnica na okraji mesta - pred areálom	Nová nemocnica 511, 958 03 Partizánske	pondelok - sobota	08.00 - 12.00 12.30 - 16.00	áno
MOM AQUALAND Malé Bielice - v areáli kúpeľov	Kúpeľná 103 - 105, 958 04 Partizánske	pondelok - sobota	09.00 - 12.30 13.00 - 17.30	nie
MOM - budova bývalej Materskej školy na Veľkej okružnej	Veľká okružná 1107/15, 958 01 Partizánske	pondelok - nedeľa	08.00 - 16.00	áno
MOM - Dom služieb Alfa (na prizemí, na rohu budovy)	Februárová 1478/2, 958 01 Partizánske	pondelok - sobota streda	08.00 - 12.00 12.30 - 16.30 9.30 - 12.30 13.00 - 18.00	nie
MOM - v priestoroch bývalej lekáreň vo Veľkých Bieliciach	Bielická 371/6, 958 04 Partizánske	pondelok - nedeľa	08.00 - 16.00	nie

berového miesta. Na základe posúdenia veku, ale aj ďalších okolností, napríklad strach dieťaťa, sa zdravotník rozhodne, či ho vyšetří,“ vysvetlila nám Zuzana Eliášová,

hovorkyňa MZ SR. Pokiaľ potrebujete absolvovať PCR testovanie, v meste sú momentálne k dispozícii dve miesta – v MOM pred areálom nemocnice

a v MOM na Veľkej okružnej. Na tento typ odberu vzoriek sa môžete objednať cez spomínaný web korona.gov.sk, samoplatcovia môžu využiť stránku lab.online. (kj)

Ako správne používať respirátor?

V súvislosti so zavedením povinnosti nosiť respirátory FFP2 v obchodoch, v hromadnej doprave a od pondelka 15. marca vo všetkých interiéroch informoval rezort zdravotníctva o tom, ako s nimi správne zaobchádzať.

Dôležité je manipulovať s respirátorom ako s infekčným materiálom, nedotýkať sa jeho vonkajšieho povrchu a neodkladať ho na okolité plochy. Po nosení ho snímajte opatrne, chytajte ho iba za gumičky a umyte si ruky. Väčšina respirátorov sú jednorazové pomôcky a môžu sa nosiť najviac osem hodín. Znovu použiteľné bývajú značené písmenom R, teda napríklad FFP2 R. „Ak ste mali respirátor nasadený na miestach, kde bol vysoký pohyb ľudí, respektíve priestory ho už nepoužívajte a radšej ho vyhodte,“ odporúča ministerstvo zdravotníctva s tým, že ho treba likvidovať ako bežný komunálny odpad, ktorý vložíte do plastových vriec určených na odpad a následne do kontajnerov na komunálny odpad. Nepoužívajte respirátor, ktorý je vlhký, poškodený alebo znečistený.

Ak ste mali respirátor nasadený iba krátko (minúty, nie hodiny) a správne ste s ním manipulovali, môžete ho použiť opäť. Dodržať by ste však mali nasledujúci postup:

1. Použitý respirátor zaveste do určeného skladovacieho priestoru alebo medzi jednotlivými použitiami do čistej priedušnej nádoby či obalu, napríklad do papierového vrecka.

2. Pred opätovným nasadením suchého a neznečisteného respirátora je vhodné nechať uplynúť lehotu tri až päť dní - minimalizujete tým riziko, že je jeho povrch kontaminovaný.

3. Skladujte respirátory tak, aby sa navzájom nedotýkali a aby bola osoba používajúca respirátor jasne identifikovaná.

4. Skladovacie nádoby by sa mali pravidelne likvidovať alebo dezinfikovať. Nádoba či obal by nemali deformovať tvar uskladneného respirátora.

Vždy dbajte na to, aby nedošlo k narušeniu filtračných schopností a ochrannej funkcie respirátora a dodržiavajte pokyny výrobcu. Vo všeobecnosti sa neodporúča do respirátora vierať dezinfekciu, prať ho či vyvárať. Kombináciou dostatočného časového rozostupu medzi použitiami a vhodného uskladnenia sa vírus na respirátoroch deaktivuje aj bez použitia dezinfekcie.

Zdroj a grafika: FB Ministerstvo zdravotníctva SR

Pre seniorov pripraví viac ako 250-tisíc termínov na očkovanie

V najbližších týždňoch ministerstvo zdravotníctva pripravuje otvorenie viac ako štvrt milióna nových termínov na očkovanie. Zároveň chystá nový spôsob, ako sa na ne zaregistrovať.

Po spustení nového registračného formulára by do 7. apríla malo pribudnúť približne 140-tisíc termínov pre seniorov, ktorí sú starší ako 70 rokov a približne 120-tisíc termínov pre ľudí vo veku 60 až 70 rokov. Informovalo o tom ministerstvo zdravotníctva, pričom v spolupráci s NCZI spúšťa novú aplikáciu, ktorá má výrazne zjednodušiť prihlasovanie sa na očkovanie. S prípravou tejto aplikácie sa začalo ešte v úvode februára. „Nový registračný formulár umožní záujemcom o očkovanie prihlásiť sa aj v čase, keď nebudú k dispozícii voľné termíny na očkovanie. Ich požiadavka sa bude nachádzať v tzv. 'čakárni'. Po otvorení nových termínov budú ľudia zostupne

podľa veku automaticky pozývaní na očkovanie do vakcinačného centra, ktoré zadajú pri registrácii. Zájemcovia o očkovanie už nebudú musieť čakať na otvorenie kapacít na stránke korona.gov.sk, ale systém ich požiadavky spracuje automaticky na základe stanovených kritérií,“ uviedla Zuzana Eliášová, hovorkyňa MZ SR.

Počas troch týždňov od 18. marca do 7. apríla je predbežne naplánovaných približne 140-tisíc nových termínov na očkovanie pre ľudí, ktorí sú starší ako 70 rokov vakcínou Pfizer. Registrácia na tieto termíny už prebehne prostredníctvom „čakárne“, čiže zaregistrovaní zájemcovia budú pozývaní na konkrétny termín, ktorý bude k dispozícii v nimi

zvolenom zariadení. Súčasne s tým však bude prebiehať aj očkovanie ľudí, ktorí majú dostať druhú dávku vakcíny Pfizer. V uvedených týždňoch by to malo byť vyše 40-tisíc ľudí. „Počas troch týždňov od 13. marca do 2. apríla je naplánovaná distribúcia až 120-tisíc dávok vakcíny AstraZeneca pre samosprávne kraje, ktoré organizujú očkovanie vo veľkokapacitných centrách. Tieto vakcíny sú určené pre osoby vo veku 60 až 70 rokov,“ upresnila hovorkyňa. V tomto prípade platí, že po spustení novej aplikácie s „čakárňou“ sa budú môcť zájemcovia zaregistrovať a následne budú pozývaní na očkovanie.

Zdroj: MZ SR

Vývoj pandémie majú pod kontrolou

Bánovská nemocnica má vývoj pandémie koronavírusu pod kontrolou, aj keď v regióne stále narastá počet pozitívnych pacientov. Už niekoľko týždňov má svoje kapacity naplnené takmer na maximum, vďaka viacerým organizačným opatreniam situáciu zvláda.

Zlepšil sa stav zamestnancov, viacerí nosní lekári a sestry sa už vrátili z karantény, veľkým prínosom je aj zaočkovanie zamestnancov. „K 8. marcu sme poskytovali zdravotnú starostlivosť 16 pacientom s koronavírusom, 2 ďalší sú suspektní. Naše kapacity sú naplnené, máme problém prijímať ďalších pacientov,“ uviedla riaditeľka nemocnice Mina Bobocká. Z ra-

dov zamestnancov malo minulý týždeň koronavírus trinásť ľudí, dvaja boli v karanténe. „Za predminulý týždeň nemocnica vykonala 281 PCR testov, z nich až 76 bolo pozitívnych. Z 803 antigénových testov malo koronavírus 13,“ priblížila riaditeľka.

Okrem bezplatného antigénového testovania je pre samoplatecov v bánovskom mobilnom odberovom mieste dostupný aj nový druh antigénového testu šetrnejšou metódou výteru z prednej časti nosa alebo PCR test zo slín, kde pri pozitívnom výsledku testovaný dostane aj informáciu, či má britskú mutáciu koronavírusu. Objednať sa na tieto testy sa dá na portáli www.agellab.sk. V zmysle protipandemických opatrení v nemocnici stále platí zákaz návštev a vykonávajú sa len urgentné operačné zákroky.

TS Nemocnice AGEL Bánovce

Činnosť oddelenia dlhodobo chorých sa obnovila

Nemocnica AGEL Bánovce od 8. marca obnovila poskytovanie zdravotnej starostlivosti na oddelení dlhodobo chorých. To bolo z dôvodu vysokého počtu covid pozitívnych zamestnancov a nedostatku zdravotníkov, ktorí by sa o pacientov mohli starať, dočasne zatvorené od 1. februára.

Od minulého pondelka oddelenie funguje v plnom režime a už prijíma pacientov, ktorí si vyžadujú dlhodobú následnú zdravotnú starostlivosť. Ide o necovidových pacientov. „Kritickú situáciu v nemocnici sa nám podarilo zvládnuť, viaceri našich kolegov a predovšetkým sestier sa vrátilo z povinnej karantény po prekonaní ochorenia COVID-19. Hoci nie sú k dispozícii ani zďaleka všetci, chod oddelenia dlhodobo chorých už vieme zabezpečiť,“ vysvetľuje riaditeľka Nemocnice AGEL Bánovce Mina Bobocká. K aktuálnemu zlepšeniu

stavu zamestnancov prispela aj ich vakcinácia. „V nemocnici sú naďalej prijaté prísne protiepidemiologické opatrenia, a to od triáže až po hospitalizáciu. Pri prijatí pacient absolvuje antigénový test. Covidoví a necovidoví ľudia sú prísne oddelení, rovnako máme prísne separovaný aj náš personál, ktorý pracuje na covidovom úseku a ostatných oddeleniach. Samozrejmosťou je používanie ochranných osobných pomôcok a dôslednej dezinfekcie,“ doplnila riaditeľka.

Zdroj a foto: TS Nemocnice Bánovce

Francúzsko darovalo kraju vakcíny

Dar v podobe 15-tisíc kusov vakcín AstraZeneca odovzdal Slovákom v kúpeľnom meste Bojnici mimoriadny a splnomocnený francúzsky veľvyslanec na Slovensku Christophe Léonzi.

Táto európska krajina poskytnutím vakcín odpovedala na slovenskú výzvu o solidaritu a v duchu európskej spolupráce chce prispieť k zvládnutiu zdravotníckej krízy na Slovensku. „Chcem sa francúzskemu veľvyslanecovi poďakovať za solidaritu zo strany Francúzska a tiež za

podporu zdravotníkom,“ uviedol riaditeľ najväčšej župnej nemocnice Vladimír Vído. Nemocnica s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach začala s očkovaním 7. januára tohto roka, odvtedy počet pozitívnych zamestnancov klesol týždenne približne o 60 %. Vakcínou od

spoločnosti AstraZeneca sa v spádovej nemocnici na hornej Nitre očkuje už tretí týždeň. Darované vakcíny boli uložené do distribučného skladu spoločnosti UNIPHARMA v Bojniciach, ktorá ich bude bezplatne distribuovať po Slovensku.

TSK (210099)

V Bojniciach vyrástol skelet urgentného príjmu

S výstavbou moderného pavilónu za približne 3,6 milióna eur začala Trenčianska župa v novembri minulého roka. Odvtedy na prázdnom priestranstve v areáli Nemocnice s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach vyrástla základná nosná konštrukcia objektu.

Oddelenie urgentného príjmu v nových priestoroch v budúcnosti zoptimalizuje prechod zdravotnej starostlivosti z prednemocničnej do nemocničnej fázy, prijímať bude aj akútnych pacientov. „Teší ma, že nový urgent, ktorý sa aktuálne buduje, bude spĺňať tie najvyššie kvalitatívne štandardy. Napriek koronakríze župa v minulom aj tomto roku naďalej investuje finančné prostriedky do bojnickej nemocnice, vďaka čomu dokážeme ľuďom naozaj pomôcť,“ povedal trenčiansky župan Jaroslav Baška. „V budúcnosti sa nový urgent môže stať srdcom nemocnice, a to z dôvodu, že bude spájať novú časť s tou existujúcou. Aj práve preto sme sa rozhodli pre zelenú pochádznu strechu určenú na relaxáciu nemocničného personálu i pacientov,“ doplnil projektant Stanislav Majcher.

Text a foto: TSK (210099)

Našlo sa v archíve

Písala sa prvá polovica 50. rokov a Partizánske nezaostávalo v celonárodnej očkovacej kampani proti vtedajšej hrozbe – tuberkulóze. Okrem detí a mládežníkov sa očkovali i zamestnanci národného podniku Závody 29. augusta a šikovný fotograf zaznamenal moment prípravy na vakcináciu i pre ďalšie generácie. Túto fotografiu môžeme označiť za „záber týždňa“, keďže práve očkovanie je to, čo nám pomôže vrátiť sa k nášmu každodennému a normálnemu životu.

(ms), foto: archív autora

MTP
Mestská Televízia Partizánske

aktuálne vysielanie aj archív
na jednom mieste

www.mtp.sk

Myšlienka na tento týždeň

Ak chcete vyskúšať charakter človeka, dajte mu moc.
Abraham Lincoln

Blahoželáme

Meniny oslavujú v pondelok 15. marca **Svetlana**, v utorok 16. marca **Boleslav**, v stredu 17. marca **Lubica, Euba**, vo štvrtok 18. marca **Eduard, Eduarda**, v piatok 19. marca **Jozef**, v sobotu 20. marca **Vítazoslav, Vítazoslava, Klaudius**, a v nedeľu 21. marca **Blahoslav**.

Počasié**EXTRÉMY** (od 5. do 11. marca 2021)

Partizánske: Teplota: 7,6 °C (7.3.) -8,1 °C (9.3.)
Zrážky: 8,2 mm (5.3.)

Slovensko: Teplota: 10,4 °C (Bratislava Ivanka 5.3.)
-16,9 °C (Stratená 9.3.) Zrážky: 10,1 mm (Osturňa 5.3.)

Európa: Teplota: 25,6 °C (Valencia, Španielsko 11.3.)
-41,2 °C (Jakša, Rusko 10.3.) Zrážky: 80,7 mm (Tarifa, Španielsko 6.3.)

Svet: Teplota: 43,3 °C (Dori, Burkina Faso 9.3.) -50,6 °C (Hambardino, Rusko 5.3.)

Z HISTÓRIE POČASIA

Mimoriadne sneženie – február v roku 1999 priniesol do našich končín živé a zaujímavé zimné počasie. Prevládalo veľmi vlhké, prevažne severozápadné prúdenie, a to prinášalo do Partizánskeho prakticky každodenné zrážky. Tie boli, vďaka prevládajúcemu, skôr chladnejšiemu prúdeniu, zväčša snehové, ale prechodne aj tekuté. Celkovo až 22 dní z 28 bolo so zrážkami. V poslednej dekáde februára pokračovalo premenlivé počasie s častými preháňkami, snežením, prechodne až snehovými fujavicami. Dňa 24. februára bola ranná teplota okolo -3 °C, na oblohe kopovitá oblačnosť a mali sme tu ešte 4 cm hrubú snehovú pokrývku. Počas dňa sa teplota dostala na +3 °C a zo snehu ubudli 2 cm. To už sa ale oblačnosť zväčšovala a zhruba hodinu po obede nastúpili prvé preháňky, také typické pre ten február. Okolo 18.15 h sa obloha zamračila úplne a nevidané zimné divadlo sa mohlo začať. Najskôr zosilnel vietor a veľmi rýchlo sa objavili prvé zrážky. Spočiatku to bol dážď so snehom, nakoľko teplota bola kladná. S narastajúcou intenzitou zrážok ale teplota klesla tesne pod nulu a už len snežilo. Vločky boli spočiatku obrovské, no postupne sa ich veľkosť znižovala. Onedlho nastúpila biela nočná tma. Z neba sa doslova valil sneh a viditeľnosť klesla na pár metrov. Vyzeralo to ako snehová prietrž mračien. V priebehu necelých dvoch hodín napadlo približne 14 cm ťažkého mokrého snehu, ktorý obalil káble a vedenia. Zabrať dostali aj stromy, ktorých konáre sa ohýbali pod ťarchou snehu neobvykle nízko k zemi. Po skončení sneženia bolo počuť, ako padajú zo stiech balkónov masy mokrého snehu. Na večernú sichtu musela nastúpiť zimná odhrňacia technika. Takýto nápor snehu v takom krátkom čase som v Partizánskom dovtedy a ani potom nikdy nezaznamenal. Bolo naozaj zaujímavé sledovať, ako sa v priebehu dvoch hodín všetko obalilo do hrubej vrstvy snehu. Aj takéto momenty vie priniesť vlhké severozápadné prúdenie v zimnom období.

Miloš Úradníček, amatérsky meteorológ

Obлак pyrocumululus po výbuchu sopky Sakurajima v Japonsku 7. marca 2021
Zdroj: volcanodiscovery.com

Na cestách zomreli dvaja ľudia

Polícia zverejnila štatistiky, ktoré analyzujú dopravnú nehodovosť na cestách nášho kraja od začiatku roka.

Od januára až do konca februára došlo na cestách v Trenčianskom kraji k 127 dopravným nehodám, pri ktorých zomreli dve osoby (vodiči osobných áut), sedem ľudí sa

zranilo ťažko a 34 ľahko. „Z pohľadu dní v týždni bolo najviac nehôd zaznamenaných v utorok (20) a v stredu (20). V čase od 12.00 do 16.00 h sa stalo 29 kolízií a v čase od 8.00 do 12.00 h ich bolo o jednu menej,“ vysvetlil Pavol Kudlička z KR PZ v Trenčíne. V obci zaevidovali muži zákona 86 dopravných nehôd, pri ktorých zomrel jeden človek, štyri osoby boli ťažko zranené a 17 ľahko. Mimo obce sa stalo 41 udalostí, opäť zomrela

jedna osoba, traja ľudia sa zranili ťažko a 17 ľahko. Najviac dopravných nehôd zavinieli šoféri motorových vozidiel (116), vodičmi nemotorových boli spôsobené štyri kolízie. Došlo aj k jednej nehode, ktorú spôsobil chodec, konkrétne dieťa. „Medzi najčastejšie príčiny patrili porušenie povinnosti vodiča, nedovolená rýchlosť jazdy, nesprávne otáčanie a cúvanie, ako aj nesprávny spôsob jazdy,“ doplnil Kudlička. Zdroj: KR PZ Trenčín

Ohnisko nebezpečne blízko plynovodu

Dobrovoľní hasiči mali v Skačanoch plné ruky práce. Oheň v blízkosti obce totiž ohrozoval plynovod.

V piatok 5. marca o 16.10 h bolo občanmi obce ohlásené dymenie v blízkosti rieky Nitrice, preto jednotka DHZ Skačany vykonala výjazd na preverenie tejto udalosti. „Po príchode bolo zistené, že na mieste je malé ohnisko, ktoré sa nachádza v blízkosti plynovodu. Na likvidáciu ohňa bol nasadený jeden hasebný prúd. Po likvidácii požiaru sa jednotka vrátila na základňu,“ uviedol DHZ na svojom Facebooku.

Zdroj a foto: FB DHZ Skačany

Zakladať ohne v záhradách je zakázané

Marec býva pre hasičov mesiacom so zvýšeným výskytom požiarov v prírodnom prostredí. Tie vznikajú vypaľovaním porastov alebo spaľovaním drevín a biologického odpadu.

„Častou príčinou vzniku požiaru býva aj nedbanlivosť pri spaľovaní biologického odpadu, keď najmä vplyvom vetra sa oheň rýchlo rozšíri do okolia a spôsobí nemalé škody. Hasičský a záchranný zbor preto apeluje na občanov, aby na upratovanie dvorov a záhrad nepoužívali oheň,“ uviedol Marián Petrík z KR HaZZ v Trenčíne. Občanom odporúčajú biologický odpad kompostovať alebo využívať organizované akcie na odvoz takéhoto typu odpadu. Plošné vypaľovanie tráv a porastov zakazuje zákon o ochrane pred požiarom, ktorého porušenie môže stať občana do 331 eur. „Ak by sa však takéto priestupku dopustila právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, pokuta môže dosiahnuť výšku 16 596 eur,“ dodal Petrík. Zdroj: KR HaZZ Trenčín

Chytili dílera drog, hrozí mu 10 rokov

Polícia odboru kriminálnej polície KR PZ v Trenčíne a OR PZ v Bánovciach nad Bebravou odhalili ďalší prípad drogovej trestnej činnosti v služobnom obvode Bánovce nad Bebravou.

Zadržali 49-ročného muža z Bánoviec nad Bebravou, ktorý mal predávať drogy, konkrétne pervitín, ďalším konzumentom v Trenčianskom kraji. „Vyšetrovateľ OR PZ v Bánovciach nad Bebravou ho obvinil zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi. Zároveň podal podnet na podanie návrhu na vzatie do väzby, ktorý sudca Okresného súdu v Bánovciach nad Bebravou akceptoval,“ uviedol krajský policajný hovorca Pavol Kudlička. V prípade preukázania viny hrozí mužovi podľa zákona trest odňatia slobody v trvaní 3 až 10 rokov.

Zdroj: KR PZ Trenčín

ZÁPISNÍK MESTSKEJ POLÍCIE V PARTIZÁNSKOM

MsP preverila oznámenie o vraku motorového vozidla dlhodobo stojacom v blízkosti kostola na Malinovského ulici. Hliadka mestskej polície na mieste zistila, že v motorovom vozidle značky Hyundai Coupe s evidenčným číslom a s platnou technickou a emisnou kontrolou je demontovaný volant a interiérové vybavenie. MsP zistila pomocou ilustrácie, že majiteľom vozidla je občan Zlatých Moraviec. Referát priestupkov a prevencie vec odstúpil MsÚ Partizánske, oddeleniu životného prostredia a dopravy.

Dňa 4. marca v popoludňajších hodinách spozorovala hliadka mestskej polície osobu bez prekrytia horných dýchacích ciest na Družstevnej ulici. Hliadka ju vyzvala, aby sa preukázala dokladom totožnosti. Počas riešenia priestupku sa správna voči policajtom drzo a arogantne, uloženú blokovú pokutu zaplatiť odmietla, nakoľko si nebola vedomá spáchania žiadneho protiprávného konania. Vec bola po poučení osoby

o tom, že priestupok bude riešený v správnom konaní, odstúpená Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva Prievidza.

Počas vykonávania preventívnych kontrol zameraných na dodržiavanie nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR spozorovala hliadka mestskej polície na Malej okružnej osobe nerespektujúce zákaz vychádzania. Trom uložila blokové pokuty. MsP vykonala od 3. do 10. marca 157 preventívnych kontrol zameraných na dodržiavanie nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR, pričom bolo zistených 58 porušení, z toho 19 porušení týkajúcich sa pohybu osôb bez prekrytia horných dýchacích ciest na verejnom priestranstve a 39 porušení spojených so zákazom vychádzania.

MsP vykonávala opakované kontroly časti mesta obývanej rómskymi občanmi v rámci vlastnej činnosti, ale aj v spolupráci s hliadkami štátnej polície a s pracovníkmi sociálneho oddelenia MsÚ Partizánske so zameraním na dodržiavanie nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR, nakoľko

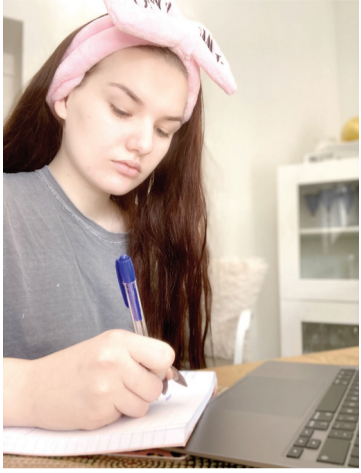
občania žijúci v tejto časti mesta aj v prípade podozrenia na ochorenie COVID-19 alebo úzkeho kontaktu s pozitívnu osobou na toto ochorenie, nepostupovali zodpovedne, nezostávali v domácej izolácii, nesledovali svoj zdravotný stav, čím sa zvýšilo riziko šírenia nákazy.

V neskorých nočných hodinách preverila hliadka mestskej polície oznámenie o motorovom vozidle zaparkovanom na Februárovej ulici so zapnutými svetlami približne dve hodiny. MsP zistila meno majiteľa vozidla a vyzoomela ho o tom.

Počas vykonávania preventívnej kontroly v okolí nákupných centier spozorovala hliadka mestskej polície za drogeriou maloletú osobu, ktorá pila alkoholický nápoj. Trinásťročná dievča z obce Trenčianske Mítice sa podrobilo dychovej skúške, pričom bola nameraná hodnota 0,46 mg/l alkoholu v dychu, čo je 0,96 promile. Vec oznámil referát priestupkov a prevencie Obecnému úradu v Trenčianskych Míticiach.

Spracovala: Mária Rapková

Gymnazistka o dištančnom vzdelávaní: „Konečne som začala byť aktívna na hodinách“

? V marci 2020 sa životy ľudí otočili o 180 stupňov. Ako si to vnímala ty?

Nemyslím si, že vtedy situáciu brali ľudia až tak vážne ako teraz. Ja som sa tešila na dva týždne chripkových prázdnin a nebrala som absolútne do úvahy, že rok života strávim doma.

Aktuálna situácia je pre mnohých katastrofálna. Umierajú tisíce ľudí a študenti prežívajú ťažké obdobie svojich životov. Sofia Kmeťová (na foto) je žiačkou Gymnázia v Partizánskom a už rok sa vzdeláva dištančne. Ako osemnásťročné dievča zvláda školu počas pandémie a ako ovplyvnila osobný a spoločenský život človeka na prahu dospelosti?

? Porozprávaj nám viac o dištančnom vyučovaní a priebehu hodín.

Po rozhovore s priateľmi som zistila, že dištančné vyučovanie je veľmi individuálne a závisí to od školy, ktorú navštevujete. Na mojej škole prebieha výučba každý deň. Učítelia nám dopredu pošlú link a čas, v ktorom sa máme na hodinu pripojiť. Každá hodina trvá 45 minút a učiteľ nám vysvetľuje látku, ktorú práve preberáme, podobne ako aj v škole. Po roku tohto vzdelávania už máme zabehnutý systém, ktorý podľa mňa funguje.

? Vyhovuje ti viac diaľková alebo prezenčná forma výučby?

Určite má svoje výhody aj diaľková, ale aj prezenčná forma vyučovania,

no mne osobne vyhovuje oveľa viac dištančné vzdelávanie. Konečne som začala byť aktívna a zapájať sa na hodinách. V škole som počas hodín zvykla byť veľmi tichá a bála som sa prihlásiť a napríklad prezentovať svoju domácu úlohu, alebo som nechcela odpovedať učiteľom, aby som náhodou nepovedala niečo zle. V domacom prostredí nezažívam toľko stresu a pomáha mi hlavne, že ma nikto nevidí.

? Aký máš prístup k učeniu v tomto období a čo by si na ňom chcela zmeniť?

Som jedna z tých zodpovedných žiakov, ktorí sa naozaj snažia poctivo pripraviť na hodiny. Môj prístup sa celkom líši v závislosti od predmetu. Tým, ktoré ma nebavia, sa venujem podstatne menej ako tým, čo ma zaujmávajú. To je ale celkom bežné, tak-

že by som na svojom prístupe asi nič nemenila.

? Tešíš sa na návrat do školy a na svojich spolužiakov? Udržiavaš s nimi kontakt?

Na spolužiakov sa teším, no z návratu do školy mám strach. Dúfam, že návrat stredoškôlkov do škôl oznámia aspoň mesiac dopredu, nech mám možnosť sa psychicky pripraviť (smiech). S mojimi spolužiakmi som neustále v kontakte. Píšeme si ohľadom úloh a sem-tam si s niektorými aj zavolať a porozprávame sa, ako sa máme a podobne.

? Máš pocit, že kvôli pandémie o niečo prichádzaš?

Samozrejme. Najviac ma mrzí, ako mi vždy ľudia hovorili, že so sedem-

ročnou prídrou príde najlepší rok života, kedy budem chodiť na zábavy a užívať si posledný rok pred dospelosťou a ja som tento rok presedela doma kvôli vírusu a opatreniam vlády. Prichádzam vlastne o svoju mladosť, no som rada, že som zdravá a so mnou aj moja rodina.

? Čo si myslíš o konšpiráciách, ktorí tvrdia, že celá pandémia je výmysel?

Myslím si, že názor môžu mať, ale nemali by ho šíriť a svojou naivitou ohrozovať ľudí vo svojom okolí.

? Naučila si sa niečo z udalostí za uplynulý rok?

Hlavne to, že zdravie je naozaj to najdôležitejšie, čo človek má a treba si naň dávať pozor.

(sk), foto: archív Sofie Kmeťovej

Prešlo 60 rokov od založenia Múzea v Topolčanoch : Aké najhodnotnejšie poklady skrýva?

Písal sa začiatok roka 1948, keď sa z iniciatívy niekoľkých záujemcov o regionálnu históriu združených v prípravnom muzeálnom výbore vedenom Emilom Vojtylom objavila snaha o založenie múzea v Topolčanoch.

Začali zhromažďovať prvé predmety, ktoré mali tvoriť základ zbierkového fondu novozaloženého múzea. Funkciou správcu bol poverený Jozef Porubský, profesor na topolčianskom štátnom gymnáziu. V tomto školskom zariadení našli svoje umiestnenie aj prvé zbierky. Napriek snahe členov muzeálneho výboru a ich zbierkovej činnosti múzeum sa nevyvinulo do riadnej inštitucionálnej podoby.

V roku 1958 bol založený vlastivedný krúžok, ktorý zohral významnú úlohu pri vzniku múzea v Topolčanoch. Členovia krúžku a ďalší záujemcovia o regionálne dejiny sa venovali aktívnej zberateľskej a výskumnej práci, a to predovšetkým v oblasti archeológie.

Nález čelusti a klov

K založeniu múzea v Topolčanoch došlo až roku 1961, kedy okrem spomínaných aktivít vlastivedného krúžku významnou mierou prispel aj nález časti čelusti a klov treťohorného chobotnáča mastodonta. Členovia vlastivedného krúžku ho pod vedením Ernesta Opluštila objavili v roku 1960 v Kuzmiciach. Vtedajší Mestský národný výbor v Topolčanoch vyčlenil vo svojich priestoroch v mestskej radnici miestnosť, kde bol tento unikátny nález uložený a zakonzervovaný. Po pridelení ďalších priestorov napokon múzeum úradne vzniklo 1. marca 1961 pod názvom Okresné vlastivedné múzeum v Topolčanoch. Jeho prvým riaditeľom sa stal Vladimír Kedrovič.

Zbierková činnosť mala charakter viac-menej náhodného zhromažďovania vecí rôznej povahy, bez koncepčného zámeru primerane dokumentovať všetky oblasti vývoja prírody a spoločnosti. K dátumu založenia múzea tvorilo zbierkový fond vyše 5 000 predmetov, medzi ktorými mali prevahu archeologické nálezy.

Unikátom i zbierka z pohrebiska

Múzeum v Topolčanoch počas svojej existencie viackrát zmenilo názov. K 1. júnu 1996 sa stalo odborným organizačným útvarom Tribečského kultúrneho centra

históriu, pamiatky regiónu s akcentom na mesto Topolčany a aktivity múzea v jednotlivých oblastiach jeho odbornej činnosti.

Výstava Čriepky času

Pri príležitosti 60. výročia založenia múzea v Topolčanoch bola v jeho priestoroch pripravená výstava Čriepky času, ktorá predstavuje výsledky práce múzejníkov za obdobie rokov 1961 – 2021. Nechýbajú ani najnovšie prírastky, ktoré sú verejnosti prezentované po prvý raz. Ide o dermoplastický preparát kamzíka vrchovského, líšky hrdzavej, mláďat diviaka lesného či invázneho druhu psika medvedíkovitého.

Zbierky spoločenských vied sú zastúpené exponátmi z archeológie, etnológie, histórie a numizmatiky. Osobitnú pozornosť si zasluhuje kolekcia výrobkov zo zaniknutých uhrovských sklárni, ktorým je venovaná samostatná výstavná miestnosť. Prezentované sú rôzne petrolejové lampy s tienidlami, karafy na víno, pálenku, krígle na pivo, poháre na víno a iné nápoje, úžitkové predmety, ako cukorničky, misky, ale aj ozdobné predmety.

Momentálne sa pripravuje online verzia výstavy, ktorá bude dostupná na webovej a facebookovej stránke múzea a na YouTube. Výstava bude predbežne sprístupnená do 15. mája.

Lubomír Opáth
Foto: archív múzea

Baťov odkaz oživa v aktivitách mesta

Na Jana Antonína Baťu sa v Partizánskom nezbúda. Aktuálne okolnosti však neumožnili uctiť si jeho pamiatku s účasťou širokej verejnosti, tak ako po iné roky, ale len v komornom duchu.

V pondelok 8. marca si 123. výročie narodenia zakladateľa mesta pripomenuli primátor Jozef Božik spolu s viceprimátorom Vladimírom Karáskom a prednostkou MsÚ Dášou Jakubíkovou položením kvetov k pamätnej tabuli J. A. Baťu. „Po roku 2011 aj s Klubom absolventov Baťovej školy práce v Partizánskom sme urobili veľa pre to, aby sme si uctili pamiatku a význam tejto osobnosti v našom meste. Veľa práce sme urobili i v parku, aby sme ho zrevitalizovali a mohli premenovať. V roku 2013 sme osadili pamätnú dosku, pri ktorej sa schá-

Třebíč, Napajedla, Valašské Meziříčí, Benešov či Náchod,“ uviedol Jozef Božik s tým, že v aktivitách týkajúcich sa histórie mesta sa pokračuje aj v súčasnosti. „Chcem sa poďakovať poslancom za to, že podporili návrh, aby sme odkúpili jeden z Baťových poldomov a v spolupráci s občianskymi združeniami Fabrika umenia a Skrášľovacie spoločenstvo sa pričínili o to, aby vznikol Baťapoint,“ vyjadril sa primátor. Myšlienka vzniku kontaktného a komunitného centra pre všetky baťovské informácie pochádza od spomínaných občianskych združení.

Narodeniny 7. marca oslavoval nielen Jan Antonín Baťa, ale aj Tomáš Garrigue Masaryk

dzame vždy, keď oslavujeme vznik mesta alebo si pripomíname narodenie Jana Antonína Baťu,“ priblížil pri tejto príležitosti primátor. Meno zakladateľa mesta už niekoľko rokov nesie aj stredná odborná škola. „Som rád, že v roku 2015 som mohol iniciovať a založiť Česko-Slovenskú Baťovu spoločnosť, ktorá spája viaceré české a slovenské mestá, ako Svit, Partizánske, obec Bošany, ale aj Zlín, Otrokovice,

Samospráva zároveň poldomok na Červenej ulici rekonštruuje.

„V Mestskom múzeu je vytvorený priestor práve pre expozíciu súvisiacu so založením nášho mesta a budovaním Baťových závodov. Inak povedané, nezabúdame, čím sme si osobnosť a význam života Jana Antonína Baťu,“ podotkol primátor.

Sandra Čaprnková
Foto: FB Nadačný fond Jana Antonína Baťu

Známi Beňuškovci z Veľkých Bielíc

Po uverejnení časti informácií o ľuďoch na fotografii, o mladých ochotníckych divadelníkoch vo Veľkých Bieliciach (v Tempe z 8. februára 2021) z roku 1932, sme sa dozvedeli o viacerých zaujímavých ľuďoch, ktorí niesli priezvisko Beňuška. V súčasnosti, spolu s Dvončovcami, patria Beňuškovci k najfrekventovanejším priezviskám v mestskej časti. Podľa publikácie P. Ďurča a kolektívu z Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV: Databáza vlastných mien... z roku 1998 sa dozvedáme, že počet nositeľov priezviska Beňuška – Beňušková a bol pred vyše dvadsiatimi rokmi spolu 57 (28+29).

Spvým Beňuškom sa v histórii obce stretávame v 17. storočí, čo však neznamená, že tu nežili dávno predtým. Prvá zmienka je viazaná na obdobie vpádu tureckých janičiarov, ktoré sa v roku 1530 dostali až na hornú Nitru, ich pôsobenie malo za následok spustošenie a vypálenie Bojníc a blízkeho okolia. Ničivé nájazdy Turkov sa opakovali v priebehu celého poldruha storočia a skončili až po ich porážke pri Viedni, ktorá mala v roku 1685 za následok stratu voľného prístupu do hornonitrianskej kotliny. Medzitým však niekoľkokrát vyplienili náš kraj, donucovali poddaných platí im dávky, posielali zbožie, seno a drevo, takže ľud platil i kráľa i Turkov, do tureckého zajatia bolo odvečených množstvo, najmä mladých ľudí. V Bieliciach dokonca stali hlavu vzdorujúcemu richtárovi **Jánovi Beňuškovci** (1663).

v roku 1774 zavedením spomenutého urbára. Samotný urbár bol napísaný v jazyku ľudu a uložený v obciach, aby bol zrozumiteľný a prístupný komukoľvek.

Mnohé informácie o obyvateľoch prináša aj celokrajinský súpis z roku 1828, tzv. daňový (resp. dikálny) súpis. Rovnako ako v predchádzajúcom, aj v tomto prípade ide len o súpis daňovníkov, teda uvedené sú len hlavy rodín a rozsah polí, lúk a viníc, na ktorých hospodárili, počet ťažného a úžitkového dobytku a počty domov. Mapa Veľkých Bielíc z roku 1807 nám poskytne informáciu, v ktorej časti – dome Beňuškovci bývali (v dome, pred ktorým v minulosti stála socha sv. Floriána a ktorú dal postaviť **Michal Beňuška**, inšpektor kostola, v roku 1785 na ochranu majetku, azda i na pamiatku zrušenia nevoľníctva).

Intravilán obce na mape z roku 1807

K ďalším Beňuškovcom sa môžeme dopátrať prostredníctvom farských matrík, ktorých vedenie sa postupne začalo zavádzať najmä koncom 17. storočia, čím prispeli ku konsolidácii katolíckej cirkvi. Existujúca veľkobielická farská matrika obsahuje údaje o narodených, zomrelých a sobášených od roku 1721 (najstaršie matriky sú uložené v ŠA Nitra).

Ďalším zdrojom je celokrajinský urbár, ktorý zjednotil povinnosti rodín poddaných počas panovania Márie Terézie a mal zabrániť ďalšiemu zvyšovaniu urbárskych povinností poddaných. Urbárska regulácia sa začala 23. januára 1767 vydaním urbárskeho patentu a skončila sa

Veľkou výpovednú hodnotu (okrem farských matrík) má aj prvý zachovaný súpis obyvateľstva z roku 1869. Obsahuje totiž meno, vek, rodinný stav, triedne postavenie a zamestnanie zapísaných osôb i údaje o mechanickom pohybe obyvateľstva a viaceré ďalšie. Dom č. 28 (pred sv. Floriánom) obývali až 4 rodiny Beňuškovcov (pod hlavami rodín sú uvedení všetci ich členovia so základnými údajmi): Štefan (nar. 1810), Michal (1834), Jozef (1837) a Ondrej (1830). Okrem toho iní Beňuškovci obývali aj domy č. 8 vdova Katarína (1810), č. 16 Štefan (1838), č. 25 vdova Magdaléna (1820) a č. 27 Štefan (1834). Ich život, život prostého ľudu, ktorý musel každodenne

Ország: *Magyarország*
 Krajina: *Nitra*
 Megye (kerület, azék, vidék): *Nitrai megye*
 Stolica (okros, aldo, vidék): *Nitra*
 Község: *Nitra*
 Utca: *Nitra*

Felvételi ív

a népesség és háziállatok számlálására

az 1869. évi december 31-diki állapot szerint.

Zápisný hárok

pre zápis obyvateľstva a domácich zvierat podľa stavu 31-ho decembra 1869.

Číslo domov: *28*

Číslo domov	Ime	Podoba	Ročník	Relig.	Stav	Prírodnosť
1	<i>Benyuska Jozef</i>	1	1810.	R.K.	živej	földművelő
2.	<i>Benyuska Mihály</i>	1	1834.	R.K.	házas	földművelő
3	<i>Benyuska József</i>	1	1837.	R.K.	házas	földművelő
4.	<i>Benyuska András</i>	1	1830.	R.K.	házas	földművelő

Sčítací hárok zo sčítania obyvateľov z roku 1869 (č.d. 28 – rodina Štefana Beňušku)

hrdlačiť na cudzom, aby si zabezpečil chlieb a uchránil holý život, nebol vôbec jednoduchý, skôr naopak. Dokázal sa však vždy pozviechať a robiť správne rozhodnutia, žiť podľa vlastných predstáv, túžob a snov. Aj ich pričinením, vytrvalosťou a pracovitnosťou mali a majú Bieliciania veľa šikovných ľudí. V povedomí mnohých Veľkobielčanov ešte stále pretrvávajú tí, ktorí tu žili a vyrastali v 20. storočí:

Mons. ThDr. PAVOL BEŇUŠKA sa narodil 25. januára 1911 Petrovi Beňuškovci a Márii, rodenej Dubinovej z Krštenian. Mal dvoch bratov

a tri sestry. Ľudovú školu vychodil vo Veľkých Bieliciach. Bol študentom Gymnázia v Nitre, kde maturoval v roku 1929. Teologické štúdiá absolvoval vo francúzskom Štrasburgu, kde bol 15. júla 1934 vysvätený za kňaza. Primičnú svätú omšu mal vo Veľkých Bieliciach 29. júla 1934, manuductorom i kazateľom mu bol miestny rodák Anton Beňuška, farrár v Branči. Po vysviacke študoval ešte rok v Štrasburgu. Ako kaplán a súčasne kurát vo väznici pôsobil v Trenčíne (1935 – 1937). V rokoch 1937 – 1939 pracoval ako archivár Biskupského úradu, v rokoch 1939 – 1949 ako ceremoniár a sekretár biskupa. Od roku 1940 je doktor teológie, v rokoch 1942 – 1949 tajomník Misijného diela na Slovensku, od roku 1946 Msgr. V roku 1949 bol zatknutý a odsúdený Štátnym súdom

vo Bratislave na dlhoročné väzenie. Po prepustení sa stal administrátorom v Nitrianskej Strede a od roku 1956 bol správcom farnosti v Bošanoch, kde neodolal zhubnej chorobe a podľahol jej 1. februára 1972 v Topľčanoch. Pochovaný je v Bošanoch.

Msgr. JUSTÍN BEŇUŠKA sa narodil 21. septembra 1918 roľníckovi Jozefovi a Kataríne, rodenej Tkáčovej z Malých Bielíc. Mal štyroch vlastných súrodencov (dve sestry a dvaja bratia), a jedného nevlastného brata z prvého otcovho manželstva. Ľudovú školu vychodil v rodisku, neskôr Gymnázium v Nitre, kde maturoval v roku 1937. Päťročné teologické štúdiá absolvoval v Nitre na Vysokej škole bohosloveckej (1937 – 1942). Za kňaza bol vysvätený 21. júna 1942 biskupom ThDr. Karolom Kmeľkom, primičnú svätú omšu mal 28. júna 1942 vo Veľkých Bieliciach. Kazateľom na svätej omši mu bol ThDr. Pavol Beňuška, bratranec, manuductorom ThDr. Jozef Klčo. Kaplánčil tri me-

siace v Košeci, potom v Trenčianskej Teplej (1942 – 1944) a v Ilave (1944 – 1950). Podobne ako predchádzajúci rodák, aj on bol pre cirkev na Slovensku v neprajných rokoch zatknutý, odsúdený a väznený v období 1951 – 1963. Po prepustení vyše päť rokov pracoval v Sódovkárni ako závozník a neskôr ako pomocný robotník v skladoch Prior. Po vrátení

štátneho súhlasu (1968) pôsobil v pastoračnej službe ako kaplán tri mesiace v Soblahove, potom v Bytči (1968 – 1969). Ako administrátor pôsobil v Žabokreoch (1969 – 1971), v Súľove (1971 – 1981) a nakoniec v Klátovej Novej Vsi (1981 – 1994). V roku 1994 odišiel do penzie, žil v Novákoch v Kláštore sestier Notre Dame, od roku 2002 v charitnom domove pre kňazov v Pezinku. Je spoluautorom Kanonických vizitácií Cirkvi z rokov 1729, 1767, 1798 a 1828 vo farnosti Veľké Bielice (spolu s autorom článku). Dňa 21. júna 2007 titulárny opát kláštsky, zomrel 2. marca 2011, pochovaný je v Žabokreoch nad Nitrou.

MICHAL BEŇUŠKA sa narodil 31. augusta 1914 vo Veľkých Bieliciach ako syn Michala a Pauliny, rodenej Hýrošovej. Mal jedného súrodencu (**Florián** 8.7.1912 Budapešť – 9.4.1945 Veľký Kolačín, ktorý sa ako dôstojník slovenskej armády pridal k povstalcovi, bol

zastrelený a pochovaný neďaleko Novej Dubnice). Do Inštitútu školských bratov v Bojnovej vstúpil v roku 1927. Základné vzdelanie absolvoval vo Veľkých Bieliciach, stredné vo Francúzsku, kde bol päť rokov. Potom nasledoval anglický Dover (2 roky). V reholi pracoval ako učiteľ a vychovávateľ v stredných školách vo Vietname a v Hongkongu. V roku 1947 navštívil rodičov, po februárových udalostiach v roku 1948 mu ale nebolo umožnené vycestovať. Zamestnal sa v Baťovanoch ako učiteľ náboženstva v Baťovej škole práce, po zrušení reholi v roku 1950 pracoval v kameňolome, neskôr ako skladník v Kovopodniku, účtovník v JRD Veľké Bielice, od roku 1964 až do dôchodku (1975) v ZDA Partizánske ako prekladateľ z anglického a francúzskeho jazyka. V roku 1972 sa oženil s bývalou zdravotnou sestrou z Bratislavy, Ludvikou, rodenou Láderovou (1914 – 1996). Zomrel 5. januára 2008, pochovaný je na cintoríne vo Veľkých Bieliciach spolu s manželkou.

Pozn.: Hlavným cieľom školských bratov, ako bol aj Michal Beňuška, je viesť svojich zverencov k sústavnej a samostatnej práci v škole a k osvetovej činnosti medzi ľuďmi s výrazným výchovným a apoštolským zameraním. Peter Múčka

Z pera milovníka prírody a fotografa Ivana Kňaze:

Srnčie veselie s jazvecom

Leto toho roku začalo horúce, po žatve sa ochladilo, a to bolo dobre hlavne pre pozorovanie zveri v prírode. Taká zmena prospievala aj vtákom a iným živočíchom len poľnohospodárom nie, lebo takmer dvojdňové dažde premočili pôdu a oni nemohli ísť do poľa.

Večer som už ukoval plán. Už tri roky pozorujem nad poľami a lesmi neďaleko Solčian a Kovariac preletovať nášho lesného dravca orla kráľovského, no hniezdo, ktoré by som tak s úľom potreboval odfotografovať, sa mi nepodarilo nájsť. Ráno vzišlo slnko. To ma potešilo. Samota a panenská umytá rúbaňa ma upokojovala, keď som vstupoval cez kopanice do solčianskeho hája v pohorí Tribeč. Dvíham ubolenú nohu na vyvýšeninu nad lesnou cestou, keď sa s hrmotom z košateho duba odlepil veľký vták. Už som si bol istý, že som konečne našiel hniezdo, prezeral som všetky stromy, do ktorých korún som videl, motám sa celý deň s hlavou vyvrátenou dohora, no nič podozrivé som neobjavil. Pozriem na trávny zráz nad rúbaňou a tam sedí... Je to on, nádherný dravec orol kráľovský. Sedí tam nepretržite, čakám skoro dvadsať minút, až potom vzlietol bez útluku.

Jazvečie diery, ktoré boli nad Medvedím potokom v Kamennej, boli prázdne, žiadne stopy nebolo vidieť, čo by svedčilo o prítomnosti jazveca. Poľovník vravel, že jazvec sa tam do tých dier v jeseni určite zazimoval. Nedalo mi to pokoja, zhľadám jazvece, kde sa len dá. Začal som uvažovať, premýšľať o tom, kde by si mohol vyhrabať nové úkryty. Doposiaľ som až deväťdesiat percent jazvečích brlohov našiel pri jarkoch a potokoch. Najviac bolo dier obrátených na juh a juhovýchod. Diery bývajú vo väčšej miere aspoň sčasti kryté vegetáciou.

V lese zabrechal srnec a začal ma hlasom napádať. Nevidel ma určite, ale zacítil. Von z lesa beží srna, srnec letí za ňou. Prikrádam sa na kraj lesa, srna letí ako víchor, ani sa zeme nedotýka a srnec sa vznáša po jej boku. Srnec má teraz v čase ruje silný pohľavný pud hormonálnej sústavy. Nie je mu ani človek prekážkou. Srne sa zvyšuje tep srdca, čo aj počuť prejavom hlbokého dýchania. Ale srna neustáva, akoby naschvál ťahá srnca za sebou, šikmo cez pole a potom sa začne otáčať do kruhu. Zdá sa, že skúša aj jeho vytrvalosť, overuje jeho silu a zdravie i napriek tomu, že ona vlastne už s dychom nestačí... Nad poľom zakrúžil orol kriklavý, srna so srncom odbegli do lesa. Avšak sa držali príslovím: „Postoj chvíľa, si krásna!“ Lásky a milovanie sa nedá len tak prerušiť. A už je srna znovu na lúke pod horou, je nepokojná, stojí nepohnute na všetkých štyroch nohách, dovysoka natfča krk a hlavu, uši a nos nastražené do lesa, odkiaľ už prichádza milenc. Srna je už pripravená na kopuláciu. Srnec s plným nasadením dáva srne semeno nového zrodu. Nad Medvedím jarkom som objavil novú vyhrabanú dieru, ale nie dokončenú, bola hlboká len asi osemdesiat centimetrov pod kríkmí. Stopy žiadne neboli, ale vyhrabaná zem dýchala čerstvosťou. Mal som dojem,

že som vyplašil majiteľa pri práci. Mohla by to byť aj líška. Načatá diera je asi šesťsto metrov od úrodných poľí, ba je tam aj kukurica, ktorú má jazvec najradšej v mliečnom klase. Jazvec si v takomto prípade ozaj buduje prechodné letné diery v blízkosti takej ľahko dostupnej potravy. Mal som už taký prípad, že si vyhrabal letnú úkrytovú dieru v blízkosti záhrady na kopaniciach, kde bolo veľa ovocia a zeleniny. Čo najrýchlejšie som sa potichu vzdialil. Večer som ešte z diaľky ďalekohľadom pozeral, ale v riedkom lese nad jarkom sa nič nehýbalo. Nadránom sa krok za krokom približujem zospodu od poľa k miestu. Už v tmavej čiernej hore vidím bielu siluetu tváre jazveca. Kopal diery veľmi obozretne. Dva-trikrát zahrabal, zem vyhrnul von a dve-tri minúty vetril, otáčal sa, dvíhal nos. A v takýchto pravidelných intervaloch pracoval až do východu slnka. Bol by aj dlhšie, ale zdá sa, že predsa cítil, že ho niekto pozoruje, počul zvuky, i keď vzduch mal čistý. Pomalým šmatlavým krokom sa vzdialil. Jazvec za ďalšie štyri dni diery vyhrabal, potom v októbri ešte bola pred dierou veľká kopa zeminy, brloh predĺžil a v diere aj zazimoval.

Text a foto: Ivan Kňaze

Anketa Srdcu najbližší pozná víťazov

Je dohlasované. Anketa Srdcu najbližší, ktorú pripravila Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región, má svojich víťazov.

Ukázalo sa, že každá jedna nominácia v pätnástich kategóriách bola oprávnená a mala zmysel. Prispela k ešte lepšiemu poznaniu Trenčianskeho kraja a zároveň potvrdila, že ľudia cestovnému ruchu rozumujú a sú na jeho históriu i tradície hrdí. A nezabúdajú ani v čase pandémie, keď mnohé z atrakcií sledujú len online či z obrázkov. Prijemným prekvapením bol výsledný počet hlasujúcich. Spolu bolo vyplnených 1 574 anketových formulárov. Absolútnym víťazom sa stali kúpele Trenčianske Teplice s počtom hlasov 679 pred Trenčianskym hradom s 628 hlasmi a cyklotrasou Trenčín – Nemšová, ktorá získala 551 hlasov. V prvej TOP 5 sa umiestnili aj Manínska a Kostolecká tiesňava a kúpalisko Zelená žaba Trenčianske Teplice. **V rámci nášho regiónu uspeli v kategórii TOP zabudnuté miesta Letohrádky Babylon v Brodzanoch, druhú priečku v kategórii Múzeá obsadil Rodný dom E. Štúra a A. Dubčeka v Uhrovci, v kategórii TOP zaujímavosti kraja prvenstvo získali zámok a ZOO Bojnice. Najväčší počet hlasov z kategórie Jaskyne dostala Medvedia jaskyňa v Horných Vesteniciach.** „Zaujím o ankety prekonal všetky naše očakávania. Vzorka viac ako 1 500 respondentov a výstupy z ankety sú pre nás zaväzujúce, zároveň inšpiratívne do ďalšej práce a projektov. Dostali sme popritom od hlasujúcich množstvo postrehov a námetov. Teším sa, že ľudia v našom kraji napriek ťažkej pandemickej dobe a s ňou súvisiacimi obmedzeniami pristali na takúto formu komunikácie. Som príjemne prekvapená, ako detailne poznajú svoj kraj a s nadšením objavujú nové zákutia,“ vyjadrila sa výkonná riaditeľka KOCR Trenčín región Eva Frývaldská.

Zdroj: trenclinregion.sk

Tempo – regionálny týždenník | Vydáva VYDAVATELSTVO TEMPO, s.r.o., Februárová ul. 152, 958 01 Partizánske, IČO: 36299863 | člen Asociácie vydavateľov regionálnej tlače na Slovensku | Redakcia a administrácia: Redakcia TEMPO, Februárová ul. 152, 958 01 Partizánske | Kontaktné údaje: Ing. Dáša Jakubíková, PhD. Martina Števíčková, šéfredaktorka; Mgr. Alexandra Čaprková, redaktorka; Mgr. Katarína Jankeje, športový redaktor; Marián Petrik (mob. 0905 474 961) | Grafická úprava: Bc. Petra Mášiková | Tel.: 038/749 42 61, 038/749 78 111 | e-mail: tempo@novintempo.sk | www.novintempo.sk | Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov. Názory a vyjadrenia autorov príspevateľských článkov sa nemusia zhodovať s názorami redakcie. Za obsah inzercie nezodpovedáme. Za zaslané príspevky ďakujeme a neobjednané nehonorujeme. Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. | Uzavierka inzercie je vo štvrtok. | Obchodný partner siete Media BOX 1 | Tlač: Petit Press, a.s., Bratislava | Registračné číslo EV 674/081 | ISSN 1338-91571 | © Copyright VYDAVATELSTVO Tempo, s.r.o. | Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ.

Pomoc pracujúcim matkám poskytla opatrovňa detí

História obce Veľké Uherce siaha až do praveku. Prieskum vykonaný archeológmi SAV v Nitre dokázal, že v chotári obcí Veľké a Malé Uherce bolo pravéke výšinné sídlisko nazývané Hradisko a v jeho blízkosti pravéke sídlisko Podhradie. Povrchové nálezy pamiatok z týchto lokalít pod vrchom Šípkom svedčia, že boli osídlené na konci železnej doby v rokoch 800 – 400 pred Kristom. Obec niesla v minulosti rôzne názvy: Vgrich, Vgruch, Ugroch, Ugrouch, Nog Ugrouch. Posledný jej názov bol Nagy a Gross Ugroch. Toto pomenovanie dostala po Uhroch, ktorí tu boli usadení v severoslovenskej osade pri potoku Drahožica za panovania kráľa Bela II. ako predsunutá strážna jednotka starého Uhorska. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z 27. novembra 1274, kedy bola kráľom Ladislavom IV. darovaná Štefanovi Čákov. Prvá známa pečať je z roku 1646. Od roku 1990 obec používa obecnú pečať, erb a obecnú zástavu. Od vzniku ju vlastnilo viacero majiteľov, ktorí ju dostali darovacou listinou, alebo ju zdedili či odkúpili.

Založená bola pri Thonetovej fabrike

V 17. storočí bol v obci postavený renesančný kaštieľ. Rozkvet nastal v 19. storočí, keď Michal Thonet postavil továreň na ohýbaný nábytok. Obyvatelia získali pracovné miesta v továrni i na poľnohospodárskom majetku či v lesoch. Majiteľ dal pre svojich zamestnancov postaviť byty a v rokoch 1883 – 1889 bola v obci aj učňovská škola pre továreň firmy Thonet. V továrni pracovali stovky miestnych, ale

i cezpoľných mužov a žien, ba aj deti. Zákaziek stále pribúdalo, okolité bukové lesy poskytovali kvalitné drevo a hotové výrobky putovali do celého sveta. Bolo treba viac pracovných rúk na odbornú i pomocnú prácu. **A tak bola v roku 1891 daná do užívania opatrovňa detí, ktorá sa starala práve o malé deti matiek, ktoré zastávali neodmysliteľné pracovné úkony, akými boli šmirgľovanie, politúrovanie či balenie.** Prvou opatrovateľkou bola Elena Bellová. Opatrovňa sa nachádzala v bezprostrednej blízkosti fabriky. Darovacia zmluva, ktorá bola uzavretá z jednej strany Júliusom Thonetom, splnomocneným zástupcom rodiny Thonetovcov, a kráľovským školským inšpektorom Jánom Tomčánim zo dňa 14. decembra 1911 znie:

„...sme sa rozhodli postaviť vo Veľkých Uherciach opatrovňu detí o dvoch učebniach a zodpovedajúci byt pre učiteľku tohto zariadenia – školy na pozemku o rozlohe 312 štvorcových siah... Miestnosti materskej školy sme zariadení zodpovedajúcim nábytkom a všetkým iným zariadením potrebným k prevádzke... Zavádzajeme sa tiež pre miestnosti opatrovne, ako aj pre byt učiteľky zaistiť na naše trovy potrebné palivové drevo aj osvetlenie. Ostatné výdaje spojené s potrebami škôlky, ako aj plat učiteľky je povinný hradit' pán minister školstva a cirkevných záležitostí...“

Zariadenie fungovalo do roku 1923, kedy bola pozastavená činnosť fabriky. V roku 1948 bola v obci obnovená prevádzka 2-trieďnej materskej školy so 6-hodinovou prevádzkou. Vtedy do nej dochádzalo 54 detí. Prvou učiteľkou bola Brumclíková a školničkou Laurincová. V roku 1952 bola materská škola presťahova-

ná do učiteľského bytu z dôvodu uvoľnenia priestorov pre triedu národnej školy. V roku 1953 bol založený poľnohospodársky útulok, ktorý trval 6 týždňov (počas žatvy), s celodennou prevádzkou. V tom roku bola MŠ naspäť vrátená do pôvodných priestorov. Od 1. marca 1965 bola zriadená školská jedáleň, kde sa varilo aj pre škôlku. **Od 1. septembra 1976 fungovala aj tretia trieda a deti boli prerozdelené podľa veku. V školskom roku 1983/1984 bola otvorená nová materská škola s kompletným vybavením, ktorá bola vybudovaná v akcii „Z“.** Kapa-

citu mala 50 detí. Nevýhodou tohto zariadenia bolo, že tu chýbala samostatná vývarovňa a jedlo sa až dodnes prenáša z vedľajšej budovy ŠJ pri ZŠ.

Zaujímavosťou vzniku opatrovni kedysi bola myšlienka pomôcť ženám s malými deťmi finančne si prilepiť a začleniť sa do spoločnosti. Boli to prevratné veci na dobu, ktorá tu bola kedysi pred 130 rokmi.

Elena Foltánová

Použité materiály: V. Uhlár – Veľké Uherce, R. Korcec – Dokumenty o obci Veľké Uherce, E. Foltánová – Putovanie v čase

Deti z materskej školy v roku 1953/1954, kde je autorka článku vedľa učiteľky Hudcovej z Oslian a školničky K. Kríštienovej

Pamätáte si na niekdajšiu kanalizáciu?

Čo je to za nezmyselnú otázku? Kto by si na kanalizáciu nepamätal, veď tá je v Partizánskom hádam odjakživa. No, úplne odjakživa zase nie. Do polovice 70. rokov minulého storočia sme tu kanalizáciu nemali a ani po jej zavedení neboli „odvodnené“ všetky mestské časti Partizánskeho. Stalo sa tak až pred pár rokmi. Rodinné domy si v oných dávnych časoch budovali svoje žumpy, ktoré bolo treba aspoň raz za rok vyprázdiť, čo zabezpečovali komunálne služby. Z našich dvoch veľkých sídlisk sa fekálie odvádzali do hrubších a hrubších odpadových rúr,

až napokon širokorozchodný betónový odtok končil buď v rieke Belanke alebo v Nitre. Doteraz tam tieto rúry polkruhového tvaru možno vidieť a sú nelichotivým pamätníkom toho, ako sa minulý režim správal k prírode a k životnému prostrediu. Všetok odpad bez čistenia končil v riekach, z ktorých sa najmä v teplých mesiacoch šíril poriadny zápach. Navyše do Nitry svojím nemalým dielom prispievali aj novácke chemické závody, ktoré hlavne počas noci vypúšťali priamo do tejto rieky svoj odpad. Voda bývala kalná a spenená, nedal sa v nej nájsť žiaden život. Dnes je Nitra plná rýb, kačíc, volaviek a občas ju navštívia aj labute. Socializmus bol vskutku zvláštny režim, plný macošského prístupu k prírode. Žiadne čističky odpadových vôd, žiadne triedenie komunálneho odpadu, žiadne verejné zberné dvory, žiadne kompostéry, žiaden pravidelný zber konárov od domu k domu; priemyselné komíny bez filtrov, na každom kroku čierna skládka, potoky na dedinách pripomínajúce stoku... V meste vtedy fungoval iba výkup druhotných surovín (papier, kovy a sklo), čo sa však s terajším triedením odpadu nedá vôbec porovnať. Som rada, že toto obdobie je už za nami a že stále viac a viac ľudí svoje zvyšky z domácností poctivo separuje. Napokon, množstvo vytriedených smetí má vplyv aj na cenu za odvoz komunálneho odpadu. Som rada, že naša ČOV sídliaca za brodzianskym mostom prečisťuje všetky splašky a do rieky Nitry vyteká takmer priehľadná voda. Ešte by som poprosila, aby sa v meste znovu vyčistili upchaté kanalizačné vpusty, nech sa po daždi nevytvárajú na uliciach kaluže.

Text a foto: M. Agliová

Pocta skrytá v pamätníkoch

Chodíme okolo nich každý deň, ale vieme o nich len málo. V našom seriáli vám prinášame príbehy pomníkov v okresoch Partizánske a Bánovce nad Bebravou, ktoré môžeme každodenne vidieť, ale aj tých, na ktoré sa už zabudlo alebo sa zľahli so zemou.

Pomníky v Malých Uherciach

Aj občania Malých Uheriec nezabúdajú na odkaz padlých bojovníkov v oboch svetových vojnách. V roku 2011 bol z iniciatívy obyvateľov odhalený **pomník s pamätnou tabuľou s menoslovom padlých občanov obce v oboch svetových vojnách** a ľudí, ktorí sa stali obeťami fašistických represálií na Slovensku.

Vedľa uvedeného pamätníka sa nachádza **pomník s menoslovom partizánov**, ktorí položili svoje životy 9. septembra 1944 pri Malých Uherciach. Táto tabuľa bola pôvodne umiestnená na pomníku, ktorého príbeh sme poodhalili v minulotýždňovom vydaní novin.

Pomník vo Veľkých Uherciach

Písal sa rok 1928, kedy vo Veľkých Uherciach odhalili **pomník venovaný spoluobčanom, ktorí polo-**

žili svoje životy v 1. svetovej vojne. Pozostáva z dvoch pamätných tabúľ, pričom na spodnej sú vyryté mená padlých. Pôvodne bolo navrchu pyramídové zakončenie, ktoré bolo v 80. rokoch nahradené súsoším Krista, ktorý nesie kríž, a kľáčaceho vojaka. Pamätník bol slávnostne odhalený pri príležitosti osláv 10. výročia vyhlásenia ČSR. Na jeho stavbu prispeli ako obyvatelia obce, obecná kasa, tak i Slováci žijúci v Amerike.

(ms), foto: archív autora a P. Múčku

**ŽALÚZIE
CIBULA**

+ 421 387 401 460
info@zaluzie-cibula.sk

Žalúzie Cibula spol. s r.o.
Uhrecká cesta 37/23
958 03 Malé Uherce

AKČNÁ PONUKA
TIENENIE PRE VÁŠ DOMOV

ZĽAVA -21%
VONKAJŠIE ŽALÚZIE

climax
SUNSCREENS

Platí len na objednávky prijaté do 30.4.2021

www.zaluzie-cibula.sk

žalúzie

rolety

markízy

pergoly

Smútočný oznam

Dňa 9. marca 2021 navždy odišiel do večnosti vo veku 64 rokov **Ing. Dušan Mošaľ** z Partizánskeho. Vykonával funkciu predsedu Obvodnej poľovníckej komory v Partizánskom. Hlboký smútok nad odchodom dobrého priateľa, kolegu a poľovníka pociťujú aj členovia Slovenského poľovníckeho zväzu a Slovenskej poľovníckej komory.
Češ' jeho pamiatke!

Spomienka

Dňa 18. marca 2021 uplynie 5 rokov, čo nás navždy opustila naša milovaná

Zlatica TAMAJKOVÁ, rod. Laurincová z Veľkých Uheriec.

S láskou spomínajú synovia a dcéra s rodinami. (210115)

Spomienka

More lásky si so sebou vzal, hory bolesti zanechal, prázdno je tam, kde znel Tvoj hlas, spomienka na Teba zostáva v nás.

S nekonečnou láskou a veľkou bolesťou v srdci si 15. marca 2021 pripomíname smutný štvrtý rok, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, starý a prastarý otec

Ján IŠTVÁN z Malých Krštenian.

S hlbokým smútkom a láskou spomínajú manželka Jarmila, dcéry Alena a Drahomíra s rodinami. (210117)

Spomienka

Dňa 16. marca 2021 uplynú dva roky, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a starký

Vojtech STRAŇÁK zo Šimonovian.

S láskou a úctou spomína celá rodina. (210109)

Spomienka

Čas plynie ako tichej rieky prúd, mali sme Ťa radi, nedokážeme zabudnúť.

Dňa 18. marca 2021 uplynie 20 rokov, čo od nás odišiel vo veku 66 rokov milovaný manžel, otec, starý otec a skvelý človek

RSDr. Viliam MARTINEK z Partizánskeho.

S láskou spomínajú a za tichú spomienku ďakujú manželka Anna a deti Rastislav a Ivana s rodinami. (210116)

Spomienka

Dňa 11. marca 2021 sme si pripomenuli smutné šieste výročie, čo nás vo veku 83 rokov navždy opustila naša drahá mama a babka

Emília VANKOVÁ, rod. Gondová.

So smútkom v srdci spomínajú syn Lubomír, dcéra Margita s rodinou a syn Pavel s rodinou. (210113)

Češ' jej pamiatke!

Pohrebništvo DVONČ

Partizánske Trenčín Nováky

non stop 0908 775 262 0917 454 205 0917 291 541 038 749 0083 0915 744 767

kancelária PE 0917 454 205 038 749 0083
pohrebisko.pe@gmail.com
www.pohrebnictvodvonc.sk

Správa majetku mesta, n.o., Partizánske

vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

v zmysle § 9a ods. 1 písm. a) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obci v platnom znení a podľa § 281 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, na podávanie najvhodnejších návrhov na uzatvorenie nájomných zmlúv na prenájom nebytových priestorov:

- Budova Stomatológie**, ul. Februárová 640/6, Partizánske, s výmerou 14,07 m² a 18,93 m²,
- Polyfunkčná budova**, ul. Nám. SNP 210/30, Partizánske, s výmerou 82,57 m², 41,39 m², 115,64 m², 104,20 m² a 57,38 m²,
- Polyfunkčná budova**, ul. Februárová 152/1, Partizánske, s výmerou 18,36 m², 34,40 m², 33,13 m² a 104,40 m²,
- Mestská poliklinika**, Hrnčírikova 222/6, Partizánske, s výmerou 43,90 m².

Termín ukončenia predkladania návrhov: **22.3.2021, 10.00 h**

Celé znenie OVS nájdete na webových stránkach www.partizanske.sk a www.smm-partizanske.sk, na úradných tabuliach MsÚ Partizánske a SMM, n.o., Partizánske. (210118)

NALAĎ SI SVOJE REGIONÁLNE RÁDIO

RADIO WOV 106,7 FM PARTIZÁNSKE
90,4 FM BANOVICE n.B.

DALITRANS, s.r.o., V. Bierovce

príjme
VODIČOV KAMIÓNOV NA MEDZIŠTÁTNE PREPRAVY S CISTERNOVÝMI A SKLÁPAČÍMI NÁVESMI.
TÝŽDŇOVÉ OTOČKY, VOLNÉ VÍKENDY, SO SILOCISTERNAMI DVOJTÝŽDŇOVÉ OTOČKY.

Celkový príjem s príplatkami a diétami cca 1500 €, silocisterny až 1800 € aj viac!

www.dalitrans.sk

Informácie na tel. č. 0907 746 785, e-mail: kteinedler@dalitrans.com

Bioplant Ostratice

Začíname 1. marca

Pozývame vás na nákup ovocných výpestkov a predaj jablák

- jablone, hrušky
 - slivky
 - marhule, broskyne
 - čerešne, višne
- Drobné ovocie:** ríbezle, egreše, josta, vinič, čučoriedky, brusnice, liesky, zemolez, černice, maliny, aktinídia malinoostrožina.

Otvorené: Po - Pia: 07.30 - 16.30 h, So: 07.30 - 12.00 h
038/768 84 15, 0908 977 926

Inzerujte v TEMPE!

www.novinytempo.sk

	svalstvo	1. časť tajničky	EČV Rožňavy	nórsky prozaik (Jacob)	tesne prilíha	spája cínom	Emanuela (dom.)	Mladík sa príde vyspovedať a keď už viac ako desať minút hovorí svoje hriechy, farár sa na neho oborí: - Synu, ... (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)			
zdrapy, franforce									solmizačná slabika	tiež, tak isto (z lat.)	3. časť tajničky
varom zbavím nečistoty											
znížený tón A			jednoklonný nerast bož v hre (kart.)								
chyt'				lunetové klenby druh ošipanej							
Pomôcky: Aal, item, malm, bakon, Haná	veľký neporiadok (expr.)	otlika 2. časť tajničky						znížený tón E natvrdo			
prudko siaha (expr.)							temnota symbol na obrazovke počítača				
ženské meno						rímske číslo 4 záves v divadle			ubezpečenie		4. časť tajničky
zaručene, iste					skyva, krajec Ježišov učeník						
skratka európskeho pohára			napočudovanie stávali sa šerými								
drobný bodavý cudzopasný hmyz				sťažnosť citoslovce rupnutia							
Pomôcky: point, okruh, linarit	Veronika (dom.) posvätný zákaz							EČV Tvrdošina oddiel jury			
Terézia (dom.)							skratka metionínu oblečenie (kniž.)				
začiatočník						kraj na Morave EČV Prešova					
ples (hovor.)				popáliš							
sluchové orgány				poľujme!							!

RÔZNE

Predám tatranský obklad, smrek, perodrážka od 3,59 €, poľgulatý - zrub. profil, na mieru podlahy a hranoly. Tel. 0907 233 415. (210112)

RÔZNE

Hľadám ľudí na prácu v lese, sadenie stromkov a podobne. Tel. kontakt: 0908 754 077. (210119)

